

Redaktør: M g r. I r g e n s. Medarbeidere: Mgr. Dr. Karl Kjelstrup, dominikanerpater A. Lutz, Sigrid Undset, Lars Eskeland

„St. Olav“ utkommer en gang ukentlig. Abonnement både for inn- og utland tegnes på alle postkontor eller direkte, skriftlig i ekspedisjonen, Akersveien 5. Abonnementspris kr. 2,50 pr. kvartal forskuddsvis betalt, for utlandet tillegg av vedk. lands avisporto. Oppsigelser må være eksp. ihende senest 14 dager før hvert kvartalskifte. Annonser må være innsendt innen søndag aften, manuskript innen fredag aften.

„St. Olav“'s telefoner: Redaksjon og ekspedisjon: 23743 Redaktøren privat 14161 Redaksjonssekretæren fru Vanberg privat 30487 — „St. Olav“'s ekspedisjon og forlag „Akersveien 5 l, åpent torsdage fra 10—2 og 4—7. Lørdager fra 10—1. De øvrige dage fra kl. 10—4 Utbetalinger kun tirsdag kl. 3—4.

INNHold: Preken av kyrkoherde F. Krijn. — Norsk Katolsk Ungdomsvern's årsmøte. — Til systemne. — Høitidelig innvielse av det nye Florida sykehus. — Katolsk opplysning. — Bokanmeldelse. — Et jubileumsbrev.

Preken av kyrkoherde F. Krijn

i St. Olavskirken, Oslo, 12/12 1937.

I adventsevangeliene påminnes vi stadig om at Guds rike stunder til og om Jesu Kristi gjenkomst for å dømme og forløse menneskeslekten. Det var ikke mange som trodde på og forstod forløperen Johannes — og ikke stort fler som trodde på og forstod Kristus. Jødefolket var i rivende nedgang, og det så minst av alt ut til at Frelseren skulde kunne stanse denne. Men det makthavende parti synes forøvrig ikke at tilstanden var så gal, idet de utnyttet den til å forsterke sin posisjon i et slags samhold som de brukte mot den nye profet. Etter Johannes' utsagn skulde jo denne bli den aller siste, den store profet, Messias — derfor gjaldt det nu å bli ferdig med ham, så det kunde bli en ende på denne uvelkomne innblanding av himmelske sendebud i menneskenes jordiske saker. Derfor blev Herodes og Pilatus, jødene og romerne, sadduseerne og fariseerne, de ledende og folkemassen enige. Først skulde man berøve ham glansen og glorien, så fremstille ham som en forbryter for folkemengden, og da vilde denne sikkert forfarge ham, selv om den hadde mottatt ham med palmer.

Er dette gammel eller ny historie?

Mange kristne kjenner sitt evangelium ut og inn, men kan ikke se det i forbindelse med sin egen tid. De leser den hellige skrift uten å forstå de tegn som skjer på jorden. Derfor hender det gang på gang at Kristus kommer til sine egne, og hans egne tar ikke imot ham. Og dog — når vi leser adventsevangeliene er det som om de skulde være skrevet for vår egen tid.

I Rom — i Vatikanstaten — lyder stadig den advarende røst til menneskeheten som et rop i ørkenen. Den ene advarsel etter den annen. Intet av tidens problemer blir oversett — den kristne verdens grunnvoll legges klart for dagen — de kristne livs-

prinsipper fremholdes såvel når det gjelder det offentlige som det private liv — menneskenes og samenslutningenes avveier bestråles med det evige lys — på grensen mellom liv og død ser vi en paveskikkelse reise sig slik som Kirken ikke på lang tid har hatt den, hvor store så enn de siste tiders paver har vært. Så høit står den at man synes himmel og jord er vokset sammen på Petri klippe. Legemlig nesten nedbrutt står han som en åndskjempe og ser ut over hele verden, idet han forutsier at Guds rike er kommet nær. Mange mennesker tror nu feilaktig at det er de m som gjør op med Gud og Kristus og Kirken, slik som fariseerne også trodde at de gjorde det — men i virkeligheten er det Gud som holder oppgjør med menneskene, forbereder, innleder og fornyer sitt forbund med alle de som har en god vilje. Se, således lever vi nu på en tid som ligner adventstiden — et faktum som ingen våken kristen i våre dager burde overse.

Fins det da også sovende kristne?

Ja, sikkert! Slik som det fantes sovende apostler på Oljeberget. Men apostlene hadde dog den undskyldning at de ikke hadde fått den Helligånds gave slik som vi har fått den. Det er menneskelig, men ikke modig helst å ville sove under et uvær — men vi kristne bør i Herrens time våke og be med Kirken.

Vi må ikke være pessimister — det er kun mennesker som ikke har noe håp. Vi må være optimister — et ord som for øvrig ofte blir misforstått, idet man forveksler det med likegyldighet eller med en mer eller mindre uskyldig overfladiskhet.

Det optimistiske menneske ser virkeligheten i øinene, men lar sig ikke trykke til jorden av den. Han ber Gud om mot, utholdenhet og offervilje. Og vi

har heller ingen grunn til pessimisme når vi ser på Kirkens stilling i vår tid — Kirken, om hvem jeg med Paulus aldri bli trett av å betone at den og Kristus er ett. Men vi kan vel bli bedrøvet, selv om vi ikke blir motløse. Kirken har preket Kristus uten at man tok imot ham — nu forkynner hans fiender, Guds, Kristi og Kirkens motstandere ham, idet de forsøker å avsondre ham for siden å kunne ta ham av dage. Det som skjer nu, er et lignende under av Guds barmhjertige forsyn, som det der skjedde på Golgata da Kristus blev op- høiet for å dra alle til sig.

Så lenge slaget raser som nu er det vanskelig å bedømme stillingen og utfallet, men vi kan være rolige — ti alt dette er forutsagt. Kristus har talt om de mange som skal komme i hans navn og forføre mange. Om krig og rykter om krig som ikke må forvirre — om folk som skal reise sig mot folk — om farsotter, hungersnød og jordskjelv — om hatet mot de kristne for hans navns skyld — om forrederi og falske profetier og kjærligheten som skal kjølnes. Men også om at den som holder ut skal bli salig. Ennvidere forutsier han at evangeliet om riket skal prekes i hele verden — men også at falske profeter og falske Kristi'er skal opstå som skal gjøre store tegn og undere, så selv de utvalgte skal føres vill.

Er ikke dette vår egen tids historie?

*

Evangeliet påminner oss også om at Jesus mange ganger blev tvunget til å forsvare sig selv som Guds sønn og menneskenes Frelser, sin Fader som allverdens skaper og menneskets ophav, og den Helligånd som menneskenes saliggjører. Det er gripende å se ham blandt sine fiender og høre ham forsvare sitt guddommelige liv og sin guddommelige lære for mennesker som ellers ikke hverken visste om eller kunde gjøre det gode.

Men Kristus er oss en klok og tålmodig lærer som forsøker å nå sitt mål ved å overbevise oss. Dog hjelper ikke det, anvender han sin guddommelige myndighet.

Han forneker ikke sannheten selv om menneskene ikke vil ta imot den. Og hjelper ikke hans bønn til oss om å høre Guds ord, så taler han strengt og sterkt uten å ta hensyn til om noen skulde føle sig krenket. Uten omsvøp sier han jødene at de ikke hører ham fordi de ikke er av Gud — for jødene som trodde sig å være Guds utvalgte folk var jo dette som et slag i ansiktet. Men hvad skulde det bli av sannheten om den skulde lempe sig efter menneskenes begreper og følelser?

Da Kristus forlot jødene for å skjule sig trodde de at han rømte fra valplassen. Fariseerne og de skriftlærde har sikkert gratulert hverandre med å ha vunnet i striden og forkynt for allverden at de hadde tvunget den mektige, allvitende lærer til å trekke sig tilbake for deres klokskap, men de glemte at sannhetens Gud ikke innlater sig på nyt-

tesløs diskusjon og at han har både tiden og evigheten og sin allmakt til å gjøre ende på menneskenes motstand.

Ingen kan greie sig i livet uten Gud, men ennu mindre kan vi komme forbi ham ved overgangen fra livet her til det evige liv. Da står vi alle for evighetens herre, som har makt til å slippe oss inn i sitt rike eller stenge oss ute — begge deler for evig. For det stolte, uavhengige og ikke alltid uskyldige menneske er det en ubehagelig følelse å være så maktesløs især når vi har vært vant til her på jorden å kunne styre og stelle efter vår frie vilje som det falt oss best inn. Og fordi menneskene føler sig så maktesløse hinsides de jordiske grenser har mange ganske enkelt forsøkt å benekte det evige livs eksistens. Men hvad kan det hjelpe hvis det allikevel finnes? Vi kan drepe vårt legeme om vi er blitt trett av å leve, men det står ikke i vår makt å begå et åndelig selvmord. Det menneske som nu engang eksisterer, eksisterer hvad enten det vil eller ikke for hele evigheten. Vi som tror, takker Gud for dette, men det gjør ikke alle mennesker.

Har man ikke i våre dager opprettet et forbund av gudløse, som med alle mulige midler vil avskaffe Gud her på jorden — ja man kan nesten si at de ønsker å berøve Gud hans eksistens. Og foruten disse gudsfornekttere finnes det mange andre som mer eller mindre forsøker å bortforklare eller tilside-sette Gud, ikke minst som høyeste dommer over godt og ondt. Gud tillater det — for ham haster intet. Alt tar før eller senere slutt uten han. Men menneskene misforstår hans tålmodighet som har sin rot i hans barmhjertighet, og blir derfor stadig dristigere. De tror endog at de kan storme himlen og forjage ham derfra — for det hjelper jo lite om de jager ham ut av verden om han blir i himlen, hvorfra han nårsomhelst og hvorsomhelst kan stige ned til oss uten at det kan forhindres.

Vi kristne kan vel en gang iblandt fristes til å ønske, at Gud nu og da i full majestet vilde utslynge sin vredes lyn — men det behøves ikke. Han kan straffe oss ennu hårdere ved å trekke sig tilbake fra menneskene og verden og le av dem, som det står skrevet i salmene og ordspråkenes bok:

«Herren ler av den ugudelige, ti han ser at hans dag kommer», (ps. 36,—37—13). — «Han som bor i himlen ler, Herren spotter dem (ps. 2,4)». — «Har han å gjøre med spottere, spotter også han (ord. 3,34)». — Når Gud trekker sig slik tilbake og ler av menneskene da utfordrer han dem til å gjøre alt bedre enn han har gjort det — til å gi rettfærdigere lover og tilfretsstille menneskenes innerste trang til varig lykke med materielle gaver og nye livsanskuelser. Han utfordrer dem til å stifte varigere fred, enn kjærligheten til nesten kan skape, og sterkere fellesfølelse mellom folkene, enn han skapte ved sin guddommelige øverste myndighet som alle er underkastet.

Han utfordrer menneskene til å erstatte hans

uendelige visdom med menneskelig klokskap — hans velde med sterke mennesker i autokratiske land og folkets makt i demokratiske — å erstatte hans allmakt med våpen og armeer — å bytte hans bud med egne lover og hans ære med racens — den evige salighet med materiell jordisk lykke. Og Gud vet at når menneskene nu anstrenger sig for å utestenge ham fra himlen og jorden og vil ta med vold det de ikke vilde motta som nåde, da må det ta en ende med forfærdelse. Menneskene vil skape sig sin egen straff og hvis ikke denne bevirker at de kommer tilbake til ham, da vil verden uten Gud bli ennu uhyggeligere enn man synes den var med ham.

*

Kampen mellom Guds godhet og rettferd og menneskenes ondskap og oprør medfører alltid at all feil tillegges ham — eller også Kirken som Kristi brud og mystiske legem. Man tillegger den på Guds vegner en ond ånd som man mener å kunne fordrive ved å nedrive gudshusene og drepe våre martyrer eller stenge dem inne i konsentrasjonsleire. Som det skjedde med Kristus skjer det også med Kirken, og vi skal ikke beklage oss over dette — disiplin skal ikke ha det bedre enn mesteren.

Men vi andre skal vokte oss for å dadle våre lidende brødre for de menneskelige feil de sikkert har som alle andre. Den som gir sitt liv for Gud, troen og Kirken bør forskånes for ukjærlig kritikk fra sine brødre.

*

Når presten i sin preken omtaler nutidens problemer er det ikke for å drive politikk, men for å orientere i kristelig livsvandel hvad det offentlige liv angår — hvori han forøvrig kun følger den Hl. Fader, Kristi stattholders eksempel. Påminner man stadig Kirkens barn om at de skal gi keiserens hvad keiserens er, da skal man heller ikke forhindre den i å påminne alle, store og små, om å gi Gud hvad Guds er. Her har vi alle en felles oppgave: den katolske aksjon, som er legmanns apostolats plikt. Denne plikt kan vi kun etterkomme når vi interesserer oss for Kirken som helhet, ikke minst for den del av den som «bærer Kristi sårmerker på sitt legem».

Tenker vi på denne måte stort om Kristus og Kirken, da tenker vi aldri smått om oss selv, om våre kristne medbrødre og institusjoner eller om samholdet heroppe i nord.

I dagens evangelium viser Kristus oss nestekjærligheten som den store verdimåler. Den skal vise sig i bønn for alle mennesker og interesse for hele verdens vel. Men ingen kan utrette litt i det store uten han er stor i det små. På det daglige livs område i kretsen av de menneskér, som vi lever med og for, skal vi vise vår kristendom ved å skape fred og lykke i alt for alle — da først kan vi vente Guds velsignelse over vårt arbeid og bønn for andre. Folkenes og verdens omvendelse skal begynne med det enkelte menneskes forbedring — det er hver kristens store oppgave, nu mer enn noengang. Amen.

Norsk Katolsk Ungdomsvernens årsmøte.

blev avholdt osdag 1. desember i Foreningslokalet under ledelse av formannen, frk. Sigrid Øde, og det kunde glede sig ved interessert fremmøte av en representativ forsamling med hs. høiærverdighet biskopen i spissen. Ennvidere var ungdomsvernets åndelige rådgiver mgr. Irgens, sogneprest pater Notenboom, dominikanerprioren pater Vanneufville og kapellan pastor Bergwitz tilstede.

Frk. Øde opleste først et utdrag av ungdomsvernets historikk — vi henviser til de opplysninger vi bragte i nr. 47 av «St. Olav» d.å. — og knyttet dertil noen varme og dyptfulte minneord om de to avdøde medlemmer, den første formann, fru Johanne Parmann, og fru Sund, som påhørtes stående av hele forsamlingen. Dernest redegjorde hun for vernets nuværende boligforhold og virksomhet, idet hun opleste følgende beretning:

Fru Parmann blev stående som foreningens formann de første 10 år. Til 1933. De øvrige styremedlemmer har skiftet en del, med undtagelse av frøken Marie Müller, som helt til i fjor har stått som regnskapsfører og kasserer.

Samme år som foreningen blev stiftet blev der ordnet med et gjesteværelse for tilreisende unge kvinner. Man var så heldig å få et sådant i prestegården i Urtegaten. Dette værelse var i bruk til 1929. Man måtte da opgi det, da det ikke lenger kunde undværes i prestegården. En tid fremover blev det nu ordnet med losji hos St. Elisabethsøstrene og tildels hos dominikanerinnene.

I 1931 fikk foreningen overlatt et værelse hos St. Josefssøstrene.

Arbeidet har hele tiden vært fort efter de gjeldende vedtekter. For uten å skaffe losji og arbeide for tilreisende har foreningen gjennom de internasjonale kontorer vært behjelpelig med å skaffe arbeide og betryggende oppholdssteder for unge piker som vilde reise ut. Det har i enkelte tilfelle vært ydet hjelp til reiser. Også på annen måte har der vært gitt økonomisk støtte, enten som lån eller som gave. Til enhver tid har man bistått med råd og veiledning av enhver art.

Som nevnt gikk fru Parmann av som formann i 1933. Samtidig gikk også fru Woxen som i flere år hadde vært knyttet til foreningen, ut av styret. Som fru Parmanns etterfølger blev jeg valgt. Styret kom nu til å bestå av fru Sund, sekretær, frøken Marie Müller, kasserer, og Søster Louise Emma, samt Sigrid Øde.

Foreningen var nu blitt husvill. D. v. s. man måtte opgi gjesteværelset, da St. Josefssøstrene ikke lenger kunde undvære det på grunn av de pågående byggearbeider. Av økonomiske grunner kunde vi ikke gå til å leie et værelse. Foreningen kom derfor til å føre en nokså stilferdig tilværelse i noen år. Det må også medgis at den nye formann hadde for liten tid å avse til dette arbeide. Men jeg hadde jo også tatt stillingen med det forbehold, at jeg først om et par år kunde få anledning til å opta arbeidet på en effektiv måte. Vi kan allikevel ikke si at arbeidet lå nede.

I samarbeide med søster Louise Emma løste vi de oppgaver

som forelå og som gjerne kom først til henne som det eneste faste punkt. Det gjaldt som regel arbeide for unge tilreisende piker, og det gjaldt forløbig losji. Med dette ydet St. Elisabethsøstrene svært ofte hjelp. Det blev også i noen tilfelle gitt hjelp til reiser og til underhold.

Nu hadde dominikanersøster Marie des Anges og jeg i mange år talt sammen om dette arbeide som også interesserte henne meget. Og vi hadde bygget adskillige luftkasteller over det. Men jeg følte også bestandig at denne gang — mot sedvane — hvilte lutkastellene på en solid grunnvoll. Og en vakker dag hadde vi virkelig både kåstellet og grunnvollen helt materialisert. Det vil med andre ord si at vi blev tilbudt lokaler i Rosahjemmet, et av de små trehusene som ligger på St. Katarinahjemmets grunn. Vi fikk til vår disposisjon hele første etasje og et stort værelse i 2nen, og vi gikk straks i gang med innredningen.

I 1ste etasje fikk vi kontor, en stor stue, et mindre værelse og kjøkken. Værelset i 2nen etasje blev istandsatt til gjesteværelse eller hospits, som vi kaller det, i håp om fremtidig vekst. I 1ste etasje har vi jo også et lite gjesteværelse, som kommer inn under samme benevnelse, bare at det har vært mere fast bebodd av en som har utført renholdet av kontor m. v. i 1ste etasje. I den store stuen, der blev møblert som en hyggelig dagligstue, hadde vi tenkt å samle utenbysfra piker en gang i blandt til selskapeleg samvær — om det skulde vise sig å være behov for det. Det kan høres flott ut å ha en stor stue stående ledig bare til tilfeldig bruk. Men frøken Falkanger hadde også sin vev stående der, hvor hun aktet å veve kirkepyrd i sine ledige stunder.

Hvordan vi fikk møblert alt dette gikk for sig på følgende måte: Verneforeningen eiet innbo til et værelse, sengetøi, linteil og en del servise. Resten har vi fått som gaver av dominikanerinnene, av frøken Knudtzon og av forskjellige andre, bl. a. meget godt sengetøi av fru Woxen og frøken Bakche.

Umiddelbart før vi tok hospitsset i bruk blev der holdt styremøte i Katarinahjemmet. Tilstede var monsignore Irgens, pater Bechaux, priorinnen mére Marie Etienne, mére Marie des Anges, fru Hadland som gikk inn i styret ved fru Sunds død, frøken Marie Müller, frøken Falganger og formannen.

Styret blev rekonstruert på følgende måte: monsignore Irgens erklærte sig villig til å stå som foreningens åndelige veileder, pater Béchaux og mére Marie des Anges representerer dominikanerne. Frøken Falkanger har påtatt sig hvervet som sekretær og frøken Müller vilde fremdeles stå som kasserer. Videre blev fru Hadland og formannen stående. Man blev på møtet enige om å utvide arbeidet noe. Senere er der foretatt litt forandring i styret, idet pater Vanneufville er kommet i stedet for pater Béchaux, ved hans flytning til Hamar. Frøken Falkanger har overtatt regnskapet og kassen, da frøken Müller av helbredshensyn gjerne vilde bli fritatt for dette. Hun vedblir dog å stå i styret. Spørsmålet om viceformann står åpent, underhånden har man ment at frøken Falkanger og formannen måtte stedfortrede hverandre ved forfall, da det er oss to som er best inne i det daglige arbeide, så vi til enhver tid er a jour. Vi utfører jo alt arbeidet sammen med undtagelse av regnskapet, som frøken Falkanger er alene om.

I høst er der også skjedd litt forandring i selve hospit-

set, idet dominikanerinnene blev nødt til å få igjen værelset i 2nen etasje. Gjeste-værelset blev da flyttet ned i den store stuen, som nu er møblert som kombinert dagligstue og soveværelse med plass til 2 og i nødsfall til 3 ved hjelp av felt seng. Ordinært har vi plass til 3 nattgjester, men takket være søstrenes store hjelpsomhet har vi drevet det til å huse op til 6 om natten. Frøken Falkangers vev har naturligvis måttet vike plassen. Ja, nu må jeg få fortelle en liten kuriositet. Da søstrene måtte ta i gjen det ene værelse fant de sig forpliktet til å betale oss en husleie av kr. 15 pr. måned. Det må jo sies å være ideale forhold med hensyn til vertskapet.

Så skal jeg få lov til å fortelle litt om

virksomheten i det forløpne år.

Men først må jeg meddele at vi har forandret navnet til: Norsk Kåtolsk Ungdomsvern for Kvinner. Dette blev gjort for at vi ikke på noen måte skulde forveksles med Oslo Verneforening, som har å ta sig av dem som er kommet i konflikt med loven.

Vi har hatt en daglig kontortid fra kl. 10—12. Foruten de besøk vi har mottatt der, har vi fått våre oppgaver pr. telefon eller ved korrespondanse.

Ved siden av det arbeide som går direkte inn under Ungdomsvernet, har vi også, som vi blev enige om på siste styremøte, optatt forskjellige andre oppgaver henhørende til sosialt arbeide. Det kan ha omfattet syke, gamle, enslige, også familier, hvor der har vært oppgaver vi har kunnet vareta. Det har også hendt at vi har hatt unge menn som kunder.

Til nærmere belysning av vår virksomhet skal vi få komme med noen tall efter den statistikk som er foretatt, gjeldende fra 1/2 1936, da vi åpnet, til 1/12 1937. Der er nemlig blitt opprettet et kartotek og et nokså fullstendig kontorhold.

Statistikk.

Der har vært mottatt og avlagt ca. 190 besøk.

Der har vært utført forskjellige tjenester eller ordninger i ca. 150 tilfeller.

Av gaver har vi utdelt penger i 50 tilfelle, mat og klær i ca. 120.

Plasser er skaffet til 17 eldre og yngre kvinner.

En ung pike har fått et kursus i søm og husholdning. Kr. 90,— blev utbetalt i skolepenger. Hertil fikk vi hjelp av N. K. K. F. med kr. 30,—. Hun fikk fritt opphold i hospitsset, og full forpleining av dominikanerinnene. Skolemateriell blev også skaffet. For en ung gutt er det ordnet på forskjellig måte så han kom inn på Fag- og forskolen — med utsikt til stipendium. Konkurransen her er nemlig uhyre stor. I hospitsset har der vært gitt 371 nattelosjier og det har vært besøkt av 41 forskjellige personer.

For at vi har kunnet rekke såpass meget i dette året står vi i stor takknemlighetsgjeld til dominikanerinnene, som har ydet oss så stor og verdifull hjelp. Vi har fritt hus, får til og med litt husleie! — fritt lys og elektrisitet. I det året som har gått d. v. s. til sept., har vi fått en stor del kolonialvarer. De fleste av pensjonærene, som har bodd i noen tid, har fått middag. Dette tilbud var gjeldende for det første år. Fremdeles har vi fritt hus, lys og elektrisitet samt brød.

Vi er også mange stor takk skyldig for de mange gaver vi har mottatt i dette året både i form av kontantbeløp, tøy,

innbo m. v. Og vi har fått gaver både av kaolikker og protestanter. I de aller siste dager har vi således fått kr. 150,- fra protestantisk hold til vår virksomhet til et bestemt formål. Det har gledet oss meget. Vi har mottatt det som et håndslag til svar på at vi også har mottatt protestantiske unge piker såvel som katolske, når vi har hatt plass. De katolske vil selvfølgelig alltid være fortrinsberettiget.

Kanskje tør vi også se litt lenger — at det ikke skal spørres om Jerusalem eller Garrisim når det gjelder socialt barmhjertighetsarbeide.

Jeg vil også gjerne fortelle at en del damer har meldt sig til frivillig arbeide hos oss og har vært til megen nytte og stor hjelp for oss.

*

Oplæsningen som var blitt avbrutt av forsamlingens spon-

tane bifall da frk Øde fortalte om dominikanerinnenens stor-slåtte generositet, fikk likeledes de tilstedeværendes anerkjennelse i form av applaus da den var avsluttet. Der var derefter anledning til å fremsette spørsmål angående virksomheten, hvilket også blev gjort. Herunder fikk man opplyst at de som virkelig trenger det, fremdeles kan få gratis middag i Katarinahjemmet, likesom man selvfølgelig strekker sig langt med lempelser i betalingsvilkårene om fornødent. Frk. Falkanger opleste regnskapet som ikke gav anledning til noen bemerkninger — og hs. høiærværdighet biskop Mangers avsluttet det interessante møte med å uttale sin uforbeholdne tilfredshet med dette betydningsfulle arbeid og den måte det blev ledet på, idet han ønsket Guds velsignelse over det nu og i fremtiden.

Til systerne.

(Ei helsing skrivi til vigslehøgtidi på «Florida» i Bergen 8/12 1937).

Gleda og Sorgi er syster tvo
som vandrar saman på jordi.
Tidt medan Gleda i stova di stod
og smilte og lo,
so banka det stussleg på døri, og då
stilte Sorgi seg inn,
Gleda laut gå,
og stova vart kald og grå.

Det kom sjukdom på far eller mor,
mann eller viv, syster ell' bror.
Det hende ifjor og det hender i år,
og ingen veit kor det går.
Men sume legg frå seg sin vandringsstav
og byter ei seng med ei grav.

Når sorg oss grøter, ei syster kjem gjerne inn.
Då ljosnar det ljuvleg i hugen din.
Ho gøymer di tåra i heilagt ve,
ho trøystar, ho bed.

Kvar såg du fagrare syn på jord
enn systerflokken som lyder si Mor
i arbeid og strid
for deim som lid?

Kvar er det tryggare då enn hjå deim?
Det er i sanning ein sæleheim.

Når du ligg der i feberbrand
og kjenner ei svalande systerhand, —
når du ligg der i sveitte lauga
og merkar eit vaktande moderauga:
då gløymer du møda og sjukdom,
det er som englar inn til deg kom.

Og englar det er. For Gud deim sender.
Dei går i hans ærend med lækjande hender.
Systerne våre er datterne hans
og strålar i Kristi sigerkrans.

Syster, me ser dykkar kjærleiksgjærning,
de spelar med Noregs lukketærning.

Gud signe dykk då, og dei byrder de ber,
kvar tanke de tenkjer, og alt de gjer!
Gud signe heimen de no har bygt
og late han standa traust og trygt!
De bygde i kjærleik, de bygde i tru,
og under Guds vengjer de sælt kann bu.
Me veit de legg alt i Guds faderhand
og bed for oss alle, for folk og land.
Når bøni stig upp, dalar signing ned
med sæla og fred.

Lars Eskeland.

Høitidelig innvielse av det nye Florida sykehus.

I «Morgenavisen», Bergen, for 9. ds. leser vi:

Det nye Florida sykehus, hvis innredningsutstyr vi tidligere har omtalt, blev åpnet igår under stor høitidelighet og med utfoldelse av stort katolsk ceremonie, hvor overhodet for den katolske kirke i Norge, biskop M a n g e r s, og en rekke prelater fra andre byer medvirket.

Tilstede ved innvielsen var en rekke av byens autoriteter, bl. a. ordfører Stensaker, borgermester Stenstvedt, rådmann Mohr og biskop Fleischer. Forøvrig deltok medlemmer av den katolske menighet her i byen og tilreisende katolikker.

Man samledes på plassen foran sykehuset og høitideligheten blev innledet med en prosesjon hvori deltok bl. a. biskopen med sogneprest Snoeys på den ene og sogneprest Riesterer på den annen side, foruten andre geistlige og sykehusets søstre.

Efter en sang av søstrene talte sogneprest Snoeys og lykkønsket søstrene med det nye moderne sykehus som gjør at man, nu er i stand til å gi en fullstendig utdannelse til deres store gjerning — en gjerning som de ser på som et kall som er gitt dem av Gud. Sognepresten påla søstrene ikke bare å sørge for patientenes legemlige liv, men også for deres sjelelige, og han uttrykte sin glede over at der ved sykehuset også var bygget et kapell hvor søstrene kunde søke all den hjelp de hadde behov for.

Idet han uttrykte ønsket om at fred måtte være med dette hus og alle dets beboere bad han biskopen om å vigsle den nye sykehusbygning, og denne låste høitidelig op hoveddøren med den nøkkel som blev rakt ham på et sølvfat, hvorefter prosesjonen efterfulgt av de innbudte gikk inn i sykehuset.

Man besøkte så huset fra øverst til nederst, og efter en kort messe i det vakre lille kapell samledes man til vin og kaker i søstrenes spisesal i underetasjen, hvor biskop M a n g e r s holdt festtalen, hvor han rettet en varm takk til arkitekt, arbeidere og til myndighetene og håpet at sykehuset vilde bli til glede og velsignelse.

Dr. S i v e r t s e n — sykehusets medicinske leder — talte på vegne av byens læger og uttalte sin glede over det vakre og praktiske sykehus. Han talte vakkert om søstrenes store og opofrende arbeid — et arbeid som de utfører ikke for ros eller fortjeneste. Taleren rettet sin hilsen til forstanderinnen søster Beata, samtidig som han beklaget at den tidligere forstanderinne, søster Bonaventura, på grunn av sykdom ikke hadde kunnet være tilstede ved denne høitidsstund.

Efter at biskop F l e i s c h e r hadde ønsket tillykke med det nye sykehus, talte sogneprest S n o e y s meget vakkert om den norske lægestand, og han talte for Bergen, en tale som blev besvart av ordfører S t e n s a k e r, som uttrykte de beste håp og ønsker for hospitalets vakre gjerning.

Katolsk opplysning.

«St. Olav» inneholdt nylig (nr. 45) en varm «Appell til Norges katolske ungdom» skrevet av Lars P. Messel. Vi må få gi vår tilslutning til denne appell og uttrykke håpet om at den virkelig må få betydning for det katolske ungdomsarbeide.

I slutten av artikkelen nevner hr. Messel «Katolsk Oplysningsbyrå». I den anledning er der fra flere hold innkommet forespørsler om hvad byråets arbeid går ut på. Vi vil da gi rede for dette.

Som navnet sier har byrået til opgave å spre opplysning om katolsk lære, moral og livssyn. Byrået henvender sig til alle. Men hovedsakelig blir det anderledestroende som søker byrået for opplysning. Katolikken har jo sin egen menighets presteskap og sine foreningers geistlige direktører å henvende sig til. Derfor er det utelukket at byrået som sådant kan arrangere studiekretser innenfor de enkelte menigheter, slik som enkelte synes å ha ment. Byrået blir å betrakte som en central, en adresse hvor alle enkeltpersoner kan henvende sig, skriftlig eller muntlig, for å få den opplysning eller veiledning de søker. Byrået har i det halve år det har bestått hatt den glede å kunne være noe til nyt-

te i så måte, både ved personlig undervisning, ved korrespondanse og ved formidling av katolsk litteratur.

Imidlertid har det her i Oslo underhånden vært rettet henvendelse til byrået om å virke med til å få opprettet en studiekrets for unge og yngre nettop i den ånd hr. Messel nevner i sin artikkel. Efter å ha undersøkt muligheten for det har vi funnet at det er virkelig interesse og derfor godt grunnlag tilstede for en slik studiekrets. Byrået vil derfor i samarbeid med de katolske ungdomsforeninger herved innby unge og yngre, religiøst interesserte og våkne mennesker, såvel katolikker som anderledestroende til en studiekrets.

Programmet blir:

1. Studiekretsen begynner ca. 15. januar og vil ha møte en gang hver uke fra ca. kl. 20 til ca. kl. 22,15. Dag og nøiaktig tid vil bli fastsatt efter nærmere konferanse med deltagerne. Møtene holdes i lokalet, Akersveien 5.
2. Studiekretsens tema er:
 - I. Katolsk tro. (Gud, mennesket, sjelens åndelige vesen og udødelighet, Kristus, Kirken, nåden og sakramentene). Ved pastor H. K. Bergwitz.
 - II. Katolsk etikk. (Moralske og sociale spørsmål). Ved pater D. Boers.

- III. Katolsk fromhetsliv. (Bønnen og dens nødvendighet, askese, gudstjenstlig liv, messen). Ved pater A. J. Lutz.
- IV. Daglig liv som katolikk. Legmannens erfaringer. Ved kontorsjef Andr. Hadland.
3. På hvert møte blir det to «forelesninger» a 50 min. Etter hver «forelesning» 10 min. til besvaring av spørsmål, samtale o.s.v. Mellom hver «forelesning» 10 min. pause. Det vil bli opsatt en «spørsmålskasse» hvor skriftlige spørsmål kan nedlegges for besvaring i neste møte.
4. Til å begynne med behandles i studiekretsen katolsk tro og katolsk etikk. Først røe senere vil de to andre emner bli tatt op til behandling.
5. Innmeldelse kan skje til «Katolsk opplysningsbyrå (Akersvn. 5) eller til de respektive ungdomsforeningers formann og direktør.
- Vi understreker at det for å delta i studiekretsen ikke er noen betingelse å være medlem av en ungdomsforening (eller av en katolsk menighet) og at det heller ikke er noen «moralsk plikt» for ungdomsforeningenes medlemmer å delta. Det er å ønske at alle som virkelig har interesse av å få en utvidet, teoretisk og praktisk kunnskap om katolsk religion og livssyn vil melde sig.

Oslo, St. Franz Xavers dag, 3. dec. 1937.

For Katolsk opplysningsbyrå
H. K. Bergwitz.

Bokanmeldelse.

Essi Jerlov: «De 7 Sakramenten». (Utgitt av Mariaforeningen i Göteborg).

I form av en samtale mellom en katolikk og en ikke-katolikk gir denne foretreffelige lille bok en kortfattet og grei orientering om «det kristne livs hellige kilder» som det heter i undertitelen. Forfatterinnen er helt fortrolig med de sedvanlige innvendinger og spørsmål som anderledes troende gjerne kommer med når samtalen streifer den katolske Kirke, og hun besvarer dem aldeles utmerket. Hun nøier sig ikke alene med å gi et dogmatisk korrekt svar, men har tillike lagt vekt på å gjøre det psykologisk riktig, slik at det vil finne forståelse og sympati. Hertil kommer at boken er meget oversiktlig og ved det typografiske utstyr er de vesentlige punkter blitt overmåte tydelig fremhevet. Det er å håpe at denne lille svenske bok også må finne utbredelse i Norge. Den kan egne sig utmerket som en tekstbok for studiekretser. Prisen er bare 50 øre.

H. J. I.

Axel L. Wenner-Gren: «Et ord til alle». (Gyldendal Norsk Forlag).

Den fremragende svenske forretningsmann, hvis navn er blitt kjent i hele Norden ved hans milliongave til et fond for nordisk forskning, har i en liten og letlest bok lagt frem sitt syn på livet og på vår tids økonomiske problemer. Med utpreget sosial sans tar han til orde for en innretning av samfundet som tar sikte på en rettfærdig fordeling av livets materielle goder. Han påpeker nødvendigheten av et

rasjonelt samvirke mellom individuelt initiativ og samfunds-kontroll. Og her som på flere andre punkter viser det sig at hans syn faller sammen med den katolske Kirkes sosiale lære. Han tar således avstand både fra sosialismen og fra den rendyrkede kapitalisme med dens undervurdering av den menneskelige personlighet. Man savner imidlertid en helt tydelig erkjennelse av menneskelivets åndelige karakter som hovedsaken i vår tilværelse.

Forfatteren går sterkt inn for et mer intimt nordisk samarbeide på det økonomiske område. Det er ikke usannsynlig at det han i denne forbindelse fremhever kan få betydning for fremtiden.

H. J. I.

Et jubileumsbrev-

om Mariakongregasjonen i Oslo 10 årsfest.

Kjære fraværende, nuværende og forhenværende Maria-barn!

Når jeg nu skal fortelle om den jubileumsfest eders hoitelskede og uforglemmelige kongregasjon feiret søndag den 12. desember — på den søndag hvortil festen for den uplettede undfangelse er henlagt i år — foretrekker jeg å la det skje i form av et brev til dere alle. For det er dere som er mest interessert i å høre hvorledes høitidsdagen blev feiret — og jeg vil gjerne meddele dere det under så intim en form som mulig. Jeg vil gjerne at dere skal føle dere som var dere med, som hadde dere vært med og ikke bare satt og leste et referat. For — dere var nemlig med! Dere levde i erindringen og i de kjærlige tanker hos alle de tilstedeværende: sjelden har man på en katolsk fest mottatt et så dypt inntrykk av hvilken mektig realitet de helliges samfund er — hvilken sterk virkelighet Kirken som Kristi mystiske legeme representerer. Man følte til sine tider nesten håndgripelig, hvorledes alle disse Mariabarn var knyttet sammen med bånd, festet i det dypeste av hver enkelts vesen. Bånd vevet av lyse, gode, rike stunder tilbragt samlet om de hoieste verdier i livet — av minner om ord som fenget og tendte hjertenes flammer og som man sammen har lyttet begeistret til — og av minnet om stille stunder i samtale om det man hadde hørt og erkjent og som man nu overveiet sammen, to, tre eller flere. Alle var med i denne fest — ikke minst dere! Og derfor har dere førsteretten til å høre om den!

*

Da klokken kimet til 8-messen kalte den en tallrik forsamling sammen. Også M. U. L. hadde innfunnet sig nesten fulltallig. Det var jo også en særlig høitidelig dag for denne unge forening, som vel ikke direkte kunde dele jubileumsgleden, men til gjengjeld for første gang fikk en del av sine medlemmer høitidelig optatt i den «store» kongregasjon. Kirken var meget vakkert dekorert — og som vanlig når Mariakongregasjonen har fest, hadde St. Josephsostrene avgitt sine aller beste sangkrefter til å danne kirkekoret.

Hs. høiærverdighet biskopen hadde vist kongregasjonen den ære selv å ville tale for felleskommunionen, og overhyrden fikk alle med sig da han tolket den takknemlighetsføl-

else som idag besjelet hvert Mariabarn. I store linjer tegnet han billedet av henne som var «full av nåde», idet han viste hvorledes dogmet om den ubesmittede undfangelse ikke var tom teologi, men at det innebar en ren og lysende idé, hvori vi skuet Kristi storhet og vår egen storhet: at en menneskesjel har så megen verdi at Gud sendte sin egen sønn for å skjenke den frelsens mulighet. Og biskopen sluttet med å minne om at Gudsmoren var virgo fidelis: den trofaste jomfru som stod alle dem bi for hvem det moderne yrkesliv ellers kunde innebære farer i retning av å svikte Kirkens idealer.

Felleskommunionen hadde selvfølgelig fått stor tilslutning og det var meget vakkert å se den store skare bevege sig fremad mot Herrens bord og med takk i hjertene fordi alt gjennom disse år var blitt ledet slik til det beste, knele og ta imot det allerhelligste Sakrament til kraft for dagen og veien fremover. Og frokosten etterpå i klubblokalet, omsorgsfullt tilberedt av St. Josephsøstrene, gav anledning til de første utvekslinger av lykkønskninger og hilsener. Ved bordet presiderte kongregasjonens preses, mgr. Irgens — og da døren gikk op og søster Louise-Emma kom inn, vilde jubelen ingen ende ta. Søster Louise Emma forsvant nesten under de orkaner av glede som slo sammen over henne — den uforglemmelige og selvopofrende søster gjennom de mange år, alltid til Mariabarnas tjeneste med råd og dåd.

*

Men klokkene kimet oss atter til kirken, som nu lå badet i et lyshav fra alle altrene. Messen blev feiret som levittmesse med kongregasjonens stifter, nuværende kyrkoherde i Gøteborg Krijn som celebrant, assistert av pastor Ugen som diakon og kapellan Bergwitz som subdiakon. Pastor Krijn holdt den vektige tale som finnes gjengitt annetsteds i dette nummer av «St. Olav».

Og så var det en liten pause innen den høitidelige optagelse av nye medlemmer skulde finne sted. Men hvis dere, kjære fraværende Mariabarn, tror at nu gikk alle deres søstre hjem for å hvile og samle krefter til kveldens fest, så tar dere feil. Det prektige og idérike styre hadde fullt op å gjøre med å legge den siste hånd på bordenes utsmykning o. s. v., men så hadde de også ære av sitt verk.

Ute i kjøkkenet arbeidet fruene Hansen og Andersen ut fra hele sin kulinariske dyktighet og en stab av St. Elisabethkongregasjonens elskverdige damer hadde stillet sig til disposisjon som opvartersker. Alt var således rede og styret kunde til slutt bevilge sig en snau times hvile innen man møtte til aftenandakten med optagelse.

*

Nitten nye medlemmer skulde optas, hvorav de tretten fra M. U. L. Preses talte til dem om Marias innstilling til Kristus fra vi treffer henne lyttende til engels budskap og bøiene sig for dets krav, til hun står under korset, nedbøiet av smerte, men dog villig til også nu å være lydlig, følge med Johannes og gi ham av sin rike moderlighet. Tjenende og lydhør som hun er, har Herren gitt henne en plass i sitt rike over alle andre skapninger, og derfra utøver hun fremdeles sitt tjenende og lydhøre virke. Med hennes moderlige kjærlighet i våre hjerter kan vi som hennes barn vandne i hennes fotspor, besjelet av det samme sinnelag som hun hadde.

Men de symbolske lys blev tentd og overrakt dem som skulde optas av kongregasjonens utrettelige og omsorgsfulle sek-

retær, fant så den høitidelige optagelse sted og prefekten gav hver enkelt det synlige tegn på nye forpliktelser og ny åndelig hjelp: Mariakongregasjonens vakre medalje i blått bånd til å bære om halsen. — Med andakt og sakramental vel-signelse sluttet den skjønn og gripende stund.

*

Og så kom dagens siste fase: den stilfulle, hyggelige og morsomme fest i Foreningslokalet, som blev overvært av biskopen, preses, kyrkoherde Krijn, sogneprestene Notenboom og Rommelse, dominikanerprior Vanneufville, M. U. L.'s direktør pater Boers, samt pastorene Wijn og Ugen. Etter at prefekten hadde budt velkommen, fremsa frk. Anna Messel varmt og fulltonende en anslående prolog, hvorefter teppet gikk til side for et lite «levende bilde», nydelig tolket av frkn. Randi Straith, Gerd Olsen, Astri Borg Müller, Ruth Madison og Solveig Bjørnstad, akkompagnert utmerket av frk. Agnes Johannsen

Præs holdt derefter en retrospektiv tale. Han nevnte i denne alle de prestes som har innlagt sig fortjeneste av kongregasjonen i disse ti år — i første rekke pastor Krijn, dernest pèrre Béchaux og de øvrige prestes som har ledet rettene. Dernest takket han St. Josephsøstrene, særlig søster Louise-Emma og kongregasjonens nuvæ. søster, Clémence. Ennvidere takket han alle styrene ned gjennom årene, prefektene og alle som hadde gjort en offervillig innsats. Endelig nevnte preses nydannelsen M. U. L. med sine to utmerkede ledere sogneprest dn. Gorissen og pater Boers. Og preses endte med å innskjerpe St. Ignatius' læresetning: «sentire cum Ecclesia» — tenke og føle med Kirken.

Og så gikk man over til de mer materielle glæder, krydret av en rekke spirituelle taler: av prefekten for pastor Krijn, som i denne retrett hadde vist dem i særlig grad Kirkens storhet, hvilken tale kyrkoherden besvarte, idet han konkluderte med å be alle huske at tiden trengte å kne kristne. Maria Müller minnedes alle de avdøde i kongregasjonen og nevnte en rekke kjære og savnede navn. Telegrammer var innløpet fra pèrre Béchaux, sogneprest Gorissen, frk. Ellen Faaberg, frk. Antonie Tiberg, Mariaforeningen i Bergen. — Formannen for M. U. L., Gerd Olsen, overbragte lykkønskninger — forfatterinnen Marie-Elisabeth Larsen talte for dem som ikke alltid kunde delta i kongregasjonens liv, skjont de gjerne vilde, og bad om forståelse for dem. Senere ut på kvelden talte frk. Larsen også for styret og de hjelpende damer. Marie Grundeland takket biskopen for hans aldri sviktende interesse for kongregasjonen — sekretæren Marie Rasmussen for de nyoptatte — Sigrid Øde for ungdommen — frk. Breien for den nuværende preses. — Senere ut på kvelden bragte O. K. Y.'s formann Øivinn Olafsen en hilsen fra sin forening. Alle taler blev hilst med den varmeste tilslutning,, ikke minst hs. høiarverdighet biskopens formaning om å forbli idealene tro.

Og med ideelt hyggelig samvær sluttet festen, vellykket fra først til sist. Og noe av dens uforglemmelige stemning har jeg nu søkt å finne uttrykk for, så alle dere Mariabarn, som ikke var der, kan leve litt med i festens glede og føle at dere ikke var glemt!

*

Redaktør: Mgr. Irgens.

K. Grønli's Bok- & Akcidenstrykkeri — Oslo.